ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 5. évf. 20. szám Ára: 200 Ft Megjelenik havi két alkalommal – *Lapszámunkban ADVENTI PROGRAMAJÁNLÓ melléklet!* – 2022. november 25.

Zircen található az ország egyik legjobb kiállítása!

Ünnepelhet városunk, hiszen az „Év Kiállítása 2022” díjat vehette át a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház a „Regulyversum – mindent Regulyról” című állandó kiállításért a napokban. *Dr. Vida Beátát*, a díjazott intézmény megbízott igazgatóját kérdeztük a fővárosi eredményhirdetés élményeiről, a díj fogadtatásáról, és arról az útról, amely még ismertebbé tett egy ismeretlenbe történő nagy-nagy utazást.



Az Év Kiállítása díj mellett Családbarát Munkahely minősítést is kiérdemelt a múzeum nemrégiben, és a néhány évvel ezelőtt elnyert Múzeumpedagógiai Nívódíjra is büszkék – a képen dr. Vida Beáta

A díjátadóra a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeumban került sor november 3-án, városunkat *Viziné dr. Horváth Judit* jegyző, dr. Vida Beáta és *Kirmer Anna*, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház munkatársai képviselték, akikhez Budapesten csatlakozott a kiállítás alkotói közül *dr. Ruttkay-Miklián Eszter* és *dr. Gulyás Zoltán*.

Még frissek az élmények, amikor dr. Vida Beátát, a díjazott intézmény megbízott igazgatóját kérdezzük a Regulyversum nyírfáinak „árnyékában”. Árnyékról beszélni azonban most nem igazán illik, sokkal inkább a fény, a rivaldafény az, ami rávetül Zirc egyik legújabb értékére. *(Folyt. a 4. oldalon)*

Megszűnnek a hulladékgyűjtő szigetek Zircen

Közmeghallgatást tartott Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete, melyen a hulladékkezelés kérdéséről is szó esett.

Kaszás Béla, a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztályának vezetője a hulladékkezelési szolgáltatást végző „VHK” Veszprémi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. felhívását is tolmácsolta. Járműparkjuk korszerűsítése következtében a gyűjtőkörzetében mindenki számára szükségessé válik a nem szabványos vagy sérült hulladékgyűjtő edények szabvány (MSZ EN 840) gyűjtőedényre történő cseréje, ezért kérik az érintett lakosokat, hogy azok cseréjét lehetőség szerint év végéig végezzék el.



Áldatlan állapotok uralkodnak a zirci hulladékgyűjtő szigeteken, ezt fogja felszámolni a szolgáltató

A tömbházas övezetekben működő hulladékgyűjtő szigeteket december 1-től megszünteti a szolgáltató, tekintettel a nem odaillő hulladékok gyakori elhelyezésére és a túlcsordulásra. A társasházak közösségének azonban lehetőségük van arra, hogy szerződéses formában igényeljék a térítésmentes szolgáltatást, melyhez térítésmentesen biztosítják az edényzetet.

A közmeghallgatásról bővebben a képviselő-testületi döntésekkel együtt a 3. oldalon olvashatnak.

Hogyan tovább orvosi ügyelet?

Eredménytelennek nyilvánította a Zirci Járás Önkormányzati Társulása Társulási Tanácsa a központi orvosi ügyeleti feladatok ellátására kiírt nyílt közbeszerzési eljárást. Egy kiegészítő határozat is elfogadásra került a jövő évtől történő működtetés kérdésével kapcsolatban.

A központi orvosi ügyelet témája ez év során többször is napirendre került, a társulási tanács korábban arról döntött, hogy az ügyeletben résztvevő háziorvosok alacsony száma miatt külső szolgáltató által kívánja ellátni a feladatot. Ennek érdekében nyílt közbeszerzési eljárás került kiírásra. Az arra beérkező egy ajánlat azonban meghaladja az önkormányzati társulás rendelkezésére álló fedezet mértékét, ezért az eljárást eredménytelennek nyilvánították. *(Folytatás a 2. oldalon)*

Orvosi ügyelet: eredménytelen közbeszerzési eljárás

(Folytatás az 1. oldalról)
Az ülésen részt vett *dr. Palicsek Zoltán* ügyeletvezető orvos is, aki *Ottó Péter* elnök kérdésére reagálva megerősítette korábbi felajánlását, mely szerint ez év végéig továbbra is ellátják intézményi formában a feladatot. Az erről szóló jogszabály ugyan még nem jelent meg, de az ügyeleti feladatokat a következő évtől várhatóan az Országos Mentőszolgálat fogja ellátni.

A társulási tanács egy kiegészítő határozatot is elfogadott, amely arról szól, hogy az ügyelet jelenlegi formában történő működtetését nem tudják biztosítani a jövő évtől, ezért felkérik az illetékes közigazgatási szerveket, hogy gondoskodjanak 2023. január 1-től a Zirci járás területén a központi orvosi ügyeleti feladatellátás megszervezéséről.

A társulási tanács az energiaválsággal összefüggésben takarékossági intézkedéseket rendelt el az általa fenntartott Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ intézményre vonatkozóan. Az Idősek Klubja tevékenység részben a Segítő Kezek Házába költözik át, tekintettel arra, hogy – a zirci önkormányzat intézkedési tervében foglaltaknak megfelelően – a Zirci Önkormányzati Szolgáltató Központ az Alkotmány utca 14. szám alatti ingatlanból átköltözik a Bajcsy-Zsilinszky utcai épület földszinti tereibe. Ez az épület szükség esetén melegedőként használható, melynek felügyeletét az átköltözött intézményben alkalmazásban állók látják el.



Az orvosi ügyelet kérdése is megvitatásra került a társulási ülésen

Nagy részben állami támogatásokkal kapcsolatos előirányzat-korrigálások okán volt szükség a társulás és az általa fenntartott intézmény költségvetésének a módosítására. A Zirci Járás Önkormányzati Társulás összevont költségvetési főösszege 12 349 554 forinttal került növelésre, így az 286 415 097 forintban rögzült.

Zirc és Lókút Óvodatársulás Társulási Tanácsa is ülésezett. A társulás által fenntartott Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde épületeire vonatkozóan is elfogadásra került egy intézkedési terv, mely rendelkezik többek között arról, hogy lehetőség szerint összevont csoportokban kell ellátni a feladatot minimum 20, maximum 22 Celsius-fokos hőmérséklet tartása mellett. Mind a bázisintézményben, mind pedig a lókúti és a borzavári tagintézményben téli szünetet rendeltek el a döntéshozók december 22-től január 8-ig. Ügyeletet előzetes felmérés alapján biztosít az intézmény, de csak akkor, ha a gyermekek napközbeni felügyeletét a szülők semmilyen módon nem tudják biztosítani ezen időszak alatt.

Az idei évben jelentősen emelkedő közüzemi költségek okán a tanács arról is határozott, hogy ennek fedezetét a tagintézményi költségvetéseken belüli előirányzatok átcsoportosításával biztosítja. A fenntartott intézmény, ezzel együtt az óvodatársulás költségvetése is módosult, annak főösszege 4 648 053 forinttal emelkedett, így az 315 878 954 forintban rögzült.

A társulási tanács elfogadta a bázisintézmény és a tagintézmények beszámolóját a 2021–2022-es nevelési évre vonatkozóan, továbbá a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde következő nevelési évre kidolgozott munkaterve is jóváhagyásra került. *(kg)*



TARTÓSÉLELMISZER-GYŰJTÉS

A Zirci Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Karitász csoport tartósélelmiszer-gyűjtést szervez rászoruló családok részére.

Az adománygyűjtés ideje: 2022. november 12. – december 11.

A rászorulóknak szánt adományok elhelyezhetők a Bazilika Szent Kereszt Oltáránál a szentmisék előtt vagy után.

FELHÍVÁS

A Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ a
Segítő Kezek Háza előtt

2022. november 28-tól december 9-ig

Téli ruha börzét tart

Az épület előtti fogasra bárki **felakaszthat**, **elvihet**, elsősorban téli kabátokat. Egy dobozban pedig téli kiegészítőket lehet elhelyezni és elvinni /sapka, sál, kesztyű.../.

Kérem, aki teheti, támogassa kezdeményezésünket jó minőségű ruhákkal!

Nagyné Fáró Katalin
intézményvezető

Köszönetem fejezem ki Mindazoknak, akik férjem, dr. Szántó József halála miatt érzett fájdalmamban osztoztak és közvetlen vagy közvetett formában együttérzésüket kinyilvánították.

Szántó Józsefné

Múzeumigazgatót választottak, díjakról is döntöttek Zircen

***Dr. Vida Beátát* nevezte ki a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház igazgatójának Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a novemberi, munkaterv szerinti rendes ülésén. Önkormányzati rendeletekben meghatározott díjmértékek felülvizsgálatára is sor került.**

Eredményesnek bizonyult a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház igazgatói állására kiírt pályázat. A képviselő-testület zárt ülésen hallgatta meg a három pályázót, majd a döntést *Ottó Péter* polgármester ismertette: a képviselő-testület dr. Vida Beátának, az intézmény eddigi megbízott vezetőjének szavazott bizalmat. A városvezető gratulált a múzeum új vezetőjének és köszönetét fejezte ki valamennyi pályázónak a magas színvonalú szakmai anyagokért.

Önkormányzati rendeletek hosszú sorának felülvizsgálatára került sor, több esetben díjtételek módosításával. Az önkormányzati lakások bérleti díjában régóta nem történt változás, 2023. január 1-től átlagosan húsz százalékkal kell többet fizetniük a bérlőknek.

A sírhelymegváltás díjaiban csaknem hat évvel ezelőtt történt módosulás, a köztemetőre vonatkozó egyéb díjtételek 2021. január 1-től hatályosak. A sírhelymegváltás díjait illetően harminc százalékos emelést fogadott el a testület, míg a temetkezési szolgáltatók által fizetendő igénybevételi díjak, illetve a köztemetőben vállalkozásszerűen munkát végzők hozzájárulásának összege húsz százalékkal fog emelkedni a jövő évtől. A helyi adómértékekben nem tervez változtatást a képviselő-testület. A helyi adókról szóló rendeletből kikerült a szálláshelyeket érintő nyilvántartás vezetésére való kötelezés. A rendelet felülvizsgálata mellett a döntéshozók elfogadták a helyi adók beszedésének, behajtásának tapasztalatairól, a behajtás gyakorlati eljárásáról és a hátralékok alakulásáról szóló beszámolót, jövő áprilisra még részletesebb tájékoztató készül ebben a tárgykörben.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtésére, elszállítására és elhelyezésére irányuló közszolgáltatás szolgáltató által megállapított díjait is elfogadta a testület a 2023. évre vonatkozóan. Az alapdíj minden ügyfél esetében 100 forint köbméterenként, a lakosoknak 2940 forint, nem lakossági ügyfeleknek 3000 forint ürítési díjat kell fizetniük köbméterenként. A tarifák nem tartalmazzák az általános forgalmi adót.

A képviselő-testület jóváhagyta Zirc Város Településképi Arculati Kézikönyvét. A módosítási eljárás a tavalyi évben indult el, alapvető célja az eltérő karakterű településrész fogalmának bevezetése, illetve a település nagy részét lefedő tájképvédelmi övezet létrehozása volt. A dokumentumot társadalmasításra bocsátotta az önkormányzat, lakossági fórumot tartott és más úton is tehettek észrevételeket az állampolgárok a tervezettel kapcsolatban. Ezt követően a hatóságok is véleményezték a kézikönyvet, az ellen kifogást nem emeltek.

A Magyar Vöröskereszt Veszprém Megyei Szervezetével kötendő ellátási szerződés is jóváhagyásra került a jövő évre vonatkozóan, mely a hajléktalan személyek átmeneti szállásának igénybevételét biztosítja. A szolgáltatást az idei évben eddig egy fő vette igénybe.

Az októberi ülésen fogadott el egy intézkedési tervet a képviselő-testület Zirc Városi Önkormányzatra és intézményeire vonatkozóan az energiaválsággal összefüggésben. A tervben kisebb módosításokat eszközöltek a döntéshozók: egyrészt december 1-ig meghosszabbították a nemrégiben „Év Kiállítása” díjjal elismert „Regulyversum – mindent Regulyról” című állandó kiállítás látogathatóságát a minimális feltételek mellett, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház műtárgyainak védelmére pedig nem a Látogatható tanulmányi raktárt, hanem egy ennél kisebb alapterületű helyiséget jelöltek ki. Időközben pedig megjelent egy jogszabály, amely lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok rendelet szintjén szabályozzák a közvilágítás teljesítménycsökkentését. Mindez összhangban van a zirci önkormányzat erre irányuló takarékossági elképzelésével: már az intézkedési terv is rendelkezett, hogy a közlekedésbiztonság szempontjából kiemelt területeken kívüli szakaszok mentén lévő lámpák egy részét üzemen kívül helyezik.

A képviselő-testület novemberi ülése közmeghallgatással vette kezdetét, melyen *Kaszás Béla*, a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztályának vezetője a környezet állapotáról adott tájékoztatást. A hulladékkezeléssel kapcsolatos fontosabb változásokat címlapunkon már ismertettük.

Az előadásban elhangzott, hogy ipari létesítmény – mely jelentősen befolyásolja a levegő tisztaságát – nincs a város területén, légszennyezést a fűtés, a közlekedés és a kerti hulladék égetése okoz, pedig ez utóbbi tiltott tevékenységnek számít a helyi rendelkezés szerint.

Kaszás Béla hangsúlyozta, hogy a gépjárművek által okozott zaj- és porszennyezés csökkentése érdekében jelentős útfelújítások valósultak meg Zircen az elmúlt időszakban, összességében 9200 négyzetméter felületen. A Béke utcában, a kórház környezetében útszélesítéssel parkolásra alkalmas felület került kialakításra. A Reguly utcában – a Bakonybéli út és a Malom-árok között – a villámárvizek megelőzésének érdekében burkolt csapadékvíz-elvezető árok létesült és járdafelújítás is történt ezen a szakaszon, a Kossuth utca jelentős részén ugyancsak felújították a járdát. A „Zirci Városüzemeltetés” Nonprofit Kft. sok helyen végezte el a vízelvezető árkok újraprofilozását, átereszek tisztítását. Akli városrészben elkészült a szennyvízelvezető rendszer, így már száz százalékban csatornázott a település.

A helyi rendeletre hivatkozva felhívta a figyelmet az osztályvezető, hogy az ingatlantulajdonosok kötelesek a zöldfelületet rendeltetésszerűen használni és karbantartani. Az elmúlt időszakban tizenegy lakó kapott jegyzői felszólítást gyom- és parlagfűmentesítésre.



Kaszás Béla osztályvezető tájékoztatóját hallgatja a képviselő-testület

Szó esett arról is, hogy márciusban lomtalanításra került sor Zircen, jelentős mennyiség került elszállításra, de az önkormányzat kommunikációs erőfeszítései ellenére még mindig voltak olyanok, akik nem a lom kategóriájába tartozó hulladékot helyeztek ki az akció során. A szolgáltató gyűjtőpontos zöldhulladék-gyűjtést is végez városunkban, az Alkotmány utcai sportpálya előtti területen minden hónap harmadik szerdáján 7.00 és 14.00 óra között veszik át a zöldhulladékot.

A közmeghallgatást megtisztelte jelenlétével *Czaun János*, a „VHK” Veszprémi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője is, aki pontos számadatokkal is szolgált: a tavaszi lomtalanítás során közel ötven tonna lomot szállítottak el Zircről, a zöldhulladék begyűjtését illetően közel tizenegy tonnát mutatott a mérleg, és több mint ezer tonna kommunális hulladékot gyűjtöttek be Zircen az idei esztendő első félévében.

Képviselői kérdésre válaszolva kifejtette, hogy a háztartásoknál keletkező kisebb mennyiségű nikecellt a gyűjtőedénybe beleaprítva elszállítják, az ipari mennyiségben keletkező szigetelőanyagot azonban nem veszik át.

A második napirend keretében az állampolgárok által felvetett javaslatok, közérdekű bejelentések megvitatására nyílt lehetőség. A közmeghallgatáson egy állampolgár szólalt fel, aki a termelői piac folyamatos működése érdekében szélfogók és árusító padok beszerzését javasolta az önkormányzatnak. *Ottó Péter* polgármester válaszában kifejtette, hogy folyamatban van a piac komfortosabbá tétele. KG

Az „Év Kiállítása” díjat vehette át a Reguly Múzeum

(Folytatás az 1. oldalról)

Már egyáltalán a jelölést megtiszteltetésnek nevezi az intézményvezető, azt pedig, hogy vidéki múzeumként elhozhatták a nívós elismerést, óriási sikerként könyveli el. Hangsúlyozza, hogy az elismerés nemcsak az intézménynek szól, hanem az egész várost érinti. A díj országos szinten is hírnevet jelent a múzeum számára, nem utolsósorban a helyi identitást is növeli, hiszen a zirciek is büszkék lehetnek arra, hogy az ország egyik legjobb kiállítása látható a településen. Ami pedig a fogadtatást illeti: már a jelölés kapcsán is nagyon sok pozitív visszajelzést kaptak, amikor pedig kiderült, hogy a díjazott kiállítások közé került a zirci, elárasztották a múzeumot a kedvesebbnél kedvesebb üzenetek, gratulációk.

A kiállítás alig több mint egyéves, a díjhoz viszont egy hosszú folyamat vezetett. Az intézmény vezetője első lépésként említi a kiállításnak helyet adó épületegyüttes felújítását, mely a fenntartó önkormányzat nyertes pályázatának útján ment végbe, és maga a kiállítás is pályázati források elnyerésével, közreműködők népes táborával jött létre, ünnepélyes átadójára tavaly szeptemberben került sor.



Az ünnepélyes díjátadón, az első sorban balról a második dr. Vida Beáta, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház igazgatója a plakettel, mellette Viziné dr. Horváth Judit, városunk jegyzője az oklevéllel. Mögöttük dr. Ruttkay-Miklián Eszter, a kiállítás kurátora (Fotó: Kirmer Anna)

Olyan alkotás született meg, mellyel bátran előállhattak az „Év Kiállítása” díjra történő jelentkezéssel. Nagy munka vette kezdetét, hiszen összetett szempontrendszernek, szoros követelményeknek kellett megfelelniük, és folyamatosan dokumentálniuk kellett a tevékenységeket. A pályázat benyújtását követően egy több tagból álló társaság végigjárta az összes jelentkező intézményt, és véleményük figyelembevételével került be a legjobb tizenegy múzeum közé a zirci, hogy aztán másik két kiállítással együtt díjazott legyen a 4 millió bekerülési költség feletti kategóriában.

A díjtól függetlenül a Magyar Grafika című lap figyelme is ráirányult a Regulyversumra, nagy cikket közöltek róla



„Mindhárom állandó kiállításban színvonalas tárgyi anyaggal, közérthető, befogadható szövegekkel, változatos szövegbeli és képi közlésekkel találkozhatunk; mindhárom gazdag megszokott és új infokommunikációs megoldásokban, a látogatót megérintő vagy egyenesen megszólító egységekben, mindháromnak van relevanciája a mai látogatók számára is számos erényük mellett” – olvasható a szakmai méltatásban.

A Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület által 2010-ben alapított, évente adományozott kitüntetés célja, hogy a muzeális intézmények kiállításainak újszerűségét, a közönséggel való kapcsolatteremtő és kommunikációs képességét, tudományos felkészültségét és kreativitását jutalmazza. A díjat három kategóriában adták át.

Dr. Vida Beáta kiemelte azt is, hogy egy viszonylag kevés munkatárssal rendelkező intézmény is képes lehet országos elismertségre szert tenni és hangsúlyozta azt a csapatmunkát, amely a tárlat körül létrejött: a szakértők hosszú sora, a múzeum és a fenntartó Zirc Városi Önkormányzat munkatársai mellett civilek is kivették a részüket, így például a Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület hangzóanyagai is megtalálhatók a kiállítási anyagban. A kurátor dr. Ruttkay-Miklián Eszter, akinek a közvetlen munkatársai dr. Gulyás Zoltán és *Sziráki Zsófia* voltak az alkotómunka során, és összesen ötvenen járultak hozzá valamilyen formában a munkához, a névsort egy óriástábló mutatja a Regulyversum egyik falán.

A díjátadó egy szakmai konferencia részét képezte, melynek témája a vándorkiállítások, a kiállítások vándoroltatásával kapcsolatos tapasztalatok voltak. Vida Beáta büszkén említi meg azt is, hogy nagyon sokszor szóba került Zirc a tanácskozás alkalmával. A szakma jeles képviselői követendő példaként állították mindenki elé a Reguly Múzeumban elinduló folyamatokat, az intézmény falai között zajló munkásságot, az általuk szervezett programokat. Úgy látja, hogy a díj – mindamellett, hogy jelentős presztízsértékkel bír – hosszú távon is Zirc város kulturális turizmusának szolgálatába állítható, és jelentősen növelheti a már eddig is nagy népszerűségnek örvendő kiállítás látogatóinak számát, elég csak arra az érdeklődésre gondolni, amely a fővárosi esemény során körülvette városunk delegációját. Nem utolsósorban egy magas szintű visszaigazolás azoknak, akik segítik a munkájukat.

A Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház a „Családbarát Munkahely” minősítést is elnyerte a közelmúltban. Az intézmény vezetőjétől megtudhattuk, hogy egy európai uniós kezdeményezésről van szó, melynek során a munka és a magánélet közötti kapcsolatot vizsgálták, és a cím egy visszaigazolás arról, hogy ennek egyensúlyát sikerült megteremteni a Reguly Múzeumban, dokumentumokkal bizonyították, hogy egy családcentrikus munkahelyről van szó, amely adódik a rendezvényeikből is, de alapvetően a kollektívát illeti az elismerés.

Amikor visszaérünk a kamera és a fényképezőgép kedvéért a kiállításba cipelt oklevelekkel az irodába, igazgató asszonyt egy külsőre is rendkívül igényesnek látszó folyóirat várja az asztalon. Izgatottan bontja ki a csomagból, sejti, hogy miért postázták erre a címre, és büszkén áll meg annál az oldalpárnál, ahol egy szép nagy cikk olvasható a Regulyversum kiállításról *Szőnyegi Zsófia* múzeumi munkatárs szerzőségében, *Tóth Máté* fotóival. Újfent a Magyar Grafika, a Papír- és Nyomdaipari Egyesület szakmai folyóirata is felvette témái közé az intézményt, s mindez nincs összefüggésben a fővárosból elhozott díjjal: a lap nagy valószínűséggel már a nyomdában volt, amikor városunk képviselete a Ludwig Múzeumban várta az azóta már ismert eredményt… KG

Padon pihenve őrzik a nagyhírű sebész emlékét

Híresen tehetséges sebész volt dr. Luksz Sándor, a zirci kórház egyik korábbi igazgatója, akinek a tiszteletére emlékpadot állított a Zirci Erzsébet Kórház Alapítvány az egészségügyi intézmény parkjában.



Dr. Luksz Sándor családja az emlékpadnál. Rottenbücher Antal alkotása egy szikét is megjelenít

Az átadó-ünnepségen *dr. Vermes Tamás*, a Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet főigazgatója köszöntötte az egybegyűlteket, megtisztelőnek nevezve a kezdeményező alapítvány felkérését. Méltatta dr. Luksz Sándor munkásságát, aki 1935-től 1960-ig vezette a kórházat, korszerűsítette a sebészetet és évente igen magas számú műtétet végzett el sikeresen.

Müller Anikó – aki betegsége miatt nem tudott jelen lenni az eseményen – emlékpark létrehozását kezdeményezte, a Zirci Erzsébet Kórház Alapítvány Kuratóriuma pedig úgy döntött, hogy elsőként dr. Luksz Sándor emléke előtt tiszteleg egy emlékpaddal. A kórház történetéről már két könyv is napvilágot látott, s az új kezdeményezés támogatása is példája annak, hogy az intézmény mindenkori vezetése elkötelezett a múlt, az elődök tisztelete iránt.

Dr. Luksz Sándor munkásságáról, életútjáról bővebben *Cuhavölgyi Klára* beszélt, aki két évvel ezelőtt cikket is közölt lapunk hasábjain a tehetséges sebészről.

Hangsúlyozta, dr. Luksz Sándor igazgató úrra a mai napig nagy tisztelettel és szeretettel emlékeznek a helyi és környékbeli lakosok, ugyanis nagyon sokak szüleit, nagyszüleit operálta, bravúros műtéteket hajtott végre, a zirci kórházat pedig egy korszerű intézménnyé fejlesztette. A Pázmány Péter Tudományegyetemen kapta az orvosi diplomáját, majd a magyar sebészet vezető professzora, dr. Verebély Tibor tanszékén lett gyakornok, ott tanulta meg azt a műtéti technikát, amelyet a későbbiekben alkalmazott. Mindenféle sebészeti operációt el tudott végezni, a legkiemelkedőbb eredményeket a pajzsmirigy-műtétekkel érte el.

Cegléden indult a pályája, Zircen 1933-ban kezdte meg a tevékenységét. A sikeres műtétekkel a zirci kórház országos hírnévre tett szert, a harmincas években már háromszáz műtétet végeztek évente.

A második világháború idején – amikor a kórházat az apátságba költöztették – maga az igazgató tolta le talicskán a betegeket. Luksz Sándor éjjel-nappal operált, s ebben a megfeszített munkában gyomorvérzést kapott. Ez két okból is tragikus volt, egyrészt nem volt orvos, aki őt el tudta volna látni, másrészt ő sem tudott másokat menteni. Az ötvenes években, egy évben már közel ezer műtétet végeztek a zirci kórházban. Dr. Luksz Sándor 1960-ban vonult nyugdíjba. A

Cuhavölgyi Klára idézte fel az egykori orvos-igazgató példaértékű pályafutásának főbb mérföldköveit



főigazgatói poszt rangjára jellemző, hogy arra huszonöten adták be a pályázatukat, és dr. Monszpart Lászlót nevezték ki a kórház vezetőjének.

Mint azt megtudhattuk, dr. Luksz Sándor nem csak az egészségügyben látott el jelentős feladatokat, hanem a társadalmi életből is aktívan kivette a részét. Tagja volt a takarékpénztár igazgatóságának, a Bakony Egyesületnek, meghatározó szerepe volt abban, hogy megfelelő egészségügyi színvonalon tudták fogadni az ideérkező vendégeket, cikket is írt a bakonyi levegő jótékony hatásairól. A hobbijára is kitért Cuhavölgyi Klára, érdekelte a sport, szurkolt a focicsapatnak, pártolta a művészetet, előszeretettel vadászott és tarokkozott. Zirc városa tisztelete és megbecsülése jeléül díszpolgárává avatta 1994-ben, a lakóházával szemben lévő utcát pedig róla nevezték el. A padon megpihenve a kórházi dolgozók, ápoltak is szeretettel emlékezhetnek rá.

Dr. Pozsgay Katalin, dr. Luksz Sándor unokája köszönetét fejezte ki a család nevében az alapítványnak, hogy gondoltak a nagypapájukra és méltó módon emlékeztek meg róla. A Cuhavölgyi Klára által ismertetett történethez annyit fűzött még hozzá, hogy Zircen, egyben Magyarországon először Luksz doktor alkalmazta a penicillint, 1946-ban az amerikai követségről küldték a gyógyszert a Kőris-hegynél lezuhant pilóták gyógyítására.

A családot a város részéről *Ottó Péter* polgármester is köszöntötte. Az utódoknak lehetőségük nyílt arra, hogy *Kuzman Ágnes* vezető asszisztens kíséretében megtekintsék azt a kórházi részleget, ahol egykor a műtő helyezkedett el. KG

Az emlékpad állítását támogatták: Andrásiné Cuhavölgyi Klára, Balázs István, Beke Gyuláné, Hédl Sándor, a Luksz család: Pozsgay Károlyné született Luksz Magdolna, dr. Pozsgay Katalin, továbbá Müller Anikó, Ring Ferenc, Takács János és a Zirci Erzsébet Kórház Alapítvány.

Felújították az általános iskola „C” épületét

Pályázati forrás igénybevételével és további támogatók segítségével folytatódott a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Rákóczi téri épületegyüttesének a felújítása.

Zirc Városi Önkormányzat nyertes pályázata útján jelentős mértékű energetikai korszerűsítés ment végbe a közelmúltban az iskola „A” és „B” épületén, és most ábécé sorrendben folytatódtak a munkálatok, a „C” épület is megújult energetikai szempontból.

Erről a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola igazgatója, *Burján István* tájékoztatott. Mint azt elmondta, az elmúlt tanév folyamán nyílászárócsere ment végbe a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának és fejlesztő foglalkozásoknak helyet adó épületben az iskola által benyújtott pályázat révén, csaknem két millió forintos összegből.

Ugyancsak két millió forint pályázati támogatást nyert el a Zirci Német Nemzetiségi Önkormányzat – még *Hédl József* elnöksége idején – az iskola további energiatakarékosságát elősegítő külső szigetelésre, és ennek a



Alsó képünkön a szigetelési munkálatok zajlanak az általános iskola „C” épületén november 10-én, csütörtökön – a munkálatok a napokban befejeződtek, a felső kép a kész állapotot mutatja

kivitelezési munkálatai zajlottak az elmúlt időszakban.

Az anyagárak emelkedése folytán azonban szükség volt a fejlesztési forrás kiegészítésére, melyhez több szervezet és egy vállalkozás is az iskola segítségére sietett, az igazgató sorolta: Zirc Városi Önkormányzat 218 ezer forinttal, a Zirci Német Nemzetiségi Önkormányzat 125 ezer forinttal járult hozzá a költségekhez, a PREFA Hungária Kft. pedig 250 ezer forintot utalt át a „Reguly Iskoláért” Alapítvány számlájára célirányosan a „C” épület felújítására.

Az általános iskolát érintő újabb energetikai fejlesztés több mint két és fél millió forintból valósult meg. KG



Zircen cseréltek eszmét a középiskolai igazgatók

Az idei évben városunk adott otthont a Veszprém megyei középiskolák igazgatói találkozójának a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium szervezésében.

Már több évtizedes hagyománya van annak, hogy megyénk középiskoláinak igazgatói évente egyszer egy nem hivatalos találkozót tartanak, amelyre ezúttal Zircen került sor – mondta el érdeklődésünkre *Horváth Attila*, a delegációt fogadó PSZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója, aki nagyon hasznosnak ítéli ezeket az összejöveteleket.

Az ebben az időszakban zajló nyílt napok és egyéb okok miatt viszonylag kisebb létszámmal került sor a találkozóra, Veszprémből, Ajkáról, Balatonfüredről és Várpalotáról érkeztek igazgatók, hogy egy kötetlen beszélgetés keretében megvitassák az aktuális problémákat, és az egymással megosztott tapasztalatok kölcsönösen az oktatási intézmények javára váljanak. Részt vett az eseményen *Varga Lajos*, a zirci szakképző iskola korábbi igazgatója is.



Érdeklődve nézték a Regulyversum kiállítást az iskolaigazgatók, dr. Vida Beáta intézményvezető is bekapcsolódott a tárlatvezetésbe

A nap közös reggelivel indult, majd szakmai programmal folytatódott: ennek keretében a Zirci Önkormányzati Szolgáltató Központ munkatársai látogattak el a szakképző iskolába, hogy bemutassák az intézményük tevékenységét, és választ adjanak a felmerülő kérdésekre.

Ezt követően meglátogatták a házigazda intézményhez szervesen kapcsolódó Agrárműszaki Emlékek Gyűjteményét és a nemrégiben „Év Kiállítása” díjjal kitüntetett „Regulyversum – mindent Regulyról” című állandó kiállítást, melyben *Kirmer Anna*, a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház néprajzos munkatársa tartott tárlatvezetést, jelen volt *dr. Vida Beáta*, az intézmény akkor még megbízott, azóta már kinevezett igazgatója is.

Veszprém megye középiskolai igazgatóinak zirci találkozója közös ebéddel zárult. KG

Véradás középiskolás fokon

A Magyar Vöröskereszt Zirci Területi Szervezete újabb véradást szervezett a közelmúltban zirci középiskolák részére a Művelődési Házban.

A III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium diákjai, pedagógusai ismét jó példával álltak elő, a két intézményből tizenhatan nyújtották karjukat ismeretlen embertársaik megsegítésére – tudtuk meg *Magyar Lászlóné* területi vezetőtől, aki kiemelte a két iskola teljesítményét. A vöröskereszt szokásához híven nem maradt adós a szíves vendéglátással. *(kg)*



Diákok és pedagógusok is felismerték a véradás jelentőségét. A képen balról: Vajcs Máté, Horváth Zsuzsanna, Ihász Ármin és Radányi Sára (Fotó: Wolf Sarolta)

Európa összetartozását hirdetik a diákok képei

Pohlheim, Admont és Zirc városok közös kiállításának képei a közelmúltban városunkba érkeztek a pohlheimi delegáció által. A tárlat megnyitójára a III. Béla Gimnázium műtermében került sor, a képek jelenleg a Békefi Antal Városi Könyvtárban tekinthetők meg.

Kaufmann Ágnes, a zirci zeneiskola diákjának előadása vezette fel a rendezvényt.

A tárlatot *Andreas Ruck*, Pohlheim polgármestere nyitotta meg. Nívós európai projektnek nevezte a három város, az ausztriai Admont, a németországi Pohlheim és Zirc tanulóinak alkotásaiból készült közös tárlatot, amely ebben a sorrendben kelt vándorútjára. Mint azt megtudhattuk, minden állomáson értékelték a műveket, ami nem volt könnyű feladat, hiszen a képeknek az európai összetartozás gondolatát kellett tükrözniük. Mindegyik város tizenhárom alkotással jelentkezett a felhívásukra, így összességében harminckilenc kép került kiállításra.

Német testvérvárosunk elöljárója díszoklevéllel köszönte meg a két zirci oktatási intézmény, a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, valamint a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola részvételét, együttműködését. A szervezők díjjal értékelték valamennyi résztvevő diák munkáját, általános iskolás kategóriában aranyoklevelet vehetett át *Gurobi-Zab Zorka*, aki azóta már a zirci gimnázium tanulója és *Sütő Tádé*, a művészeti szakgimnázium diákja.

Balázsné Györek Zsuzsanna igazgatónő kiemelte az iskolák és a testvérvárosok közötti együttműködést és örömét fejezte ki, hogy a rendezvényt megtisztelte jelenlétével *dr. Kovács Zoltán*, térségünk országgyűlési képviselője is.

Az alkotásokat művészeti szempontból *Rákóczi Zoltán*, a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola rajz- és vizuális kommunikáció szakos tanára értékelte. Kedvenc íróját, Hamvas Bélát idézte, aki szerint a tradíció négy részre törik szét, tudományra, filozófiára, vallásra és művészetekre. „Amit a képeken látunk, az egy pici darabja annak a hagyománynak, ami Európát összetartja, és a testvériség az, ami minket európaivá tesz” – hangsúlyozta a pedagógus. Hozzátette, ha a képekről letakarnánk a feliratot, nem is tudnánk, hogy melyik országban járunk, és nem a szimbólumok, az épületek vagy a színek miatt, hanem a hazaszeretet az, amit az alkotásokról leolvashatunk. A különböző technikai megoldások mellett a gyerekek a legjobb tudásukat és a szeretetüket is a munkájukba fektették.



Andreas Ruck, a művészeti projektet kezdeményező Pohlheim polgármestere nyitotta meg a tárlatot Ottó Mariann tolmácsolásában. Vele szemben dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője és városunk vezetése

Ottó Péter polgármester zárszavában felidézte, hogy Pohlheim és Zirc partnersége a kórustalálkozókkal vette kezdetét, és a kultúra, a zene, a művészet mindig is a kapcsolatokat erősítő területe volt a két település együttműködésének. Ezért is vette örömmel a német testvérváros polgármesterének bő egy évvel ezelőtti kezdeményezését és köszönetét fejezte ki, hogy lehetővé tette a zirci diákok alkotásainak eljutását Admontba és Pohlheimbe, illetve, hogy mindhárom város tanulóinak képeit megtekinthetjük Zircen. KG

Kiemelkedő irodalmi látványosság Zircen

November 16-án este gördült be a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Rákóczi téri épülete előtti zsákutca parkolójába az ún. „Petőfi 200”-busz, amely a Petőfi Irodalmi Múzeum „Átröpülök hosszában hazámon” című új vándorkiállítását utaztatja annak érdekében, hogy ezáltal hazánk minél több településére, s határainkon túlra is élményszerűen eljuthasson Petőfi Sándor életműve és életútja.

A különleges irodalmi járat november 17-én egész nap Zirc városában állomásozott. Az első „utasok” – a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola 9. A osztályának diákjai – már kora reggel körülfogva a buszt, izgatottan várták, hogy a járműre felszállhassanak, s egy másik térbe és időbe csöppenve, a 18. századig barangoljanak el képzeletükben. *Gyenes A. Fanni* múzeumpedagógus, tárlatvezető elsőként egy kis beszélgetésre hívta a tanulókat, bevezetésképpen a kiállítás világába. Ehhez kapcsolódva három korabeli fotót mutatott nekik, melyek Petőfit különböző életkoraiban és megjelenésében láttatták. E képek lehetőséget adtak arra, hogy a nebulók felelevenítsék mindazt a tudást, amit iskolai tanulmányaik során már megtanultak a költőről. A biztos alapok feltérképezése után valamennyiük felfedezhette a Petőfi-busz teljes belső terét átívelő interaktív kiállítást, amely lehetővé tette, hogy Petőfi alkotói attitűdjét meghatározó döntési helyzeteibe betekintést nyerhessen a látogató, vagy éppen akár olyan egyedi relikviákat, tárgyakat is megcsodálhasson, amelyek a forradalmár költő egykori mindennapjaihoz szorosan hozzátartoztak.



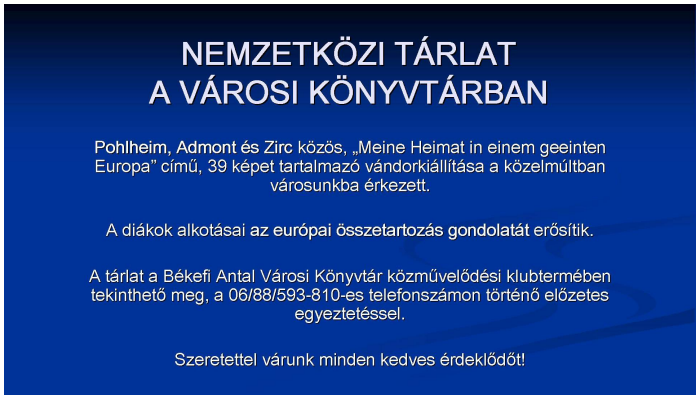
Zirci gimnazisták a Petőfi-buszban (Fotó: Horváth Norbert)

A magyar költészet egyik legismertebb és egyik legkiemelkedőbb alakjának meghatározó költeményeit, számos tőle származó idézetet, kéziratait, művészeti alkotásait és egyéb irodalomtörténeti érdekességet is bemutató tárlat megtekintésére nagy igény mutatkozott városunkban. A gimnázium osztályain (60 fő) kívül a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium 50 diákja és további 59 tanuló a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolából is szívébe zárhatta a nem mindennapi kulturális élményt. November 17-e délutánján az egyéni érdeklődők és családok is szép számmal tettek látogatást a Petőfi-busznál. A Bakony szívében összesen 251-en szálltak fel a „gyorsszekérre” Petőfi mellé, hogy a költő a „változó szerencse szekerén” felidézze számukra múltjának meghatározó állomásait és velük együtt fürkéssze jövőjét.

A program a Nemzeti Kulturális Alap támogatásának jóvoltából, a Petőfi Irodalmi Múzeum és Zirc Városi Önkormányzat együttműködésével, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB szervezésében valósult meg.

Csaba Lilla





Kövi Szabolcs ingyenes adventi koncertje Zircen

December 9-én 17.00 órától a Városháza nagytermében, vetítéssel. A terem korlátozott befogadóképessége miatt a programra regisztrálni kell a koviszabolcs@gmail.com címen vagy a 0630/9295970 számon SMS-ben.

A Ciszterci Látogatóközpont programajánlója

November 26. 15:00: Plébániai Közösségi Délután – Adventi koszorú készítése (Apátsági Díszudvari Közösségi Terem), **16:30:** Közös ének *Navratil Andrea* Liszt-díjas népdalénekessel, közreműködik *Császár Dominik* és pásztor zenekara (Zirci Ciszterci Apátság – Gobelin terem), **17:30:** I. Gyertyagyújtás – a Zirci Karitász forralt borral, teával, sós- és édes süteménnyel várja az egybegyűlteket (Zirci Ciszterci Apátság – Díszudvar)
December 3. 15:00: Kézműves foglalkozás gyerekeknek (Apátsági Díszudvari Közösségi Terem), **16:00:** *Marton Bernárd* atya Karácsonyi történetek című előadása (Zirci Ciszterci Apátság – Gobelin terem), **17:30:** II. Gyertyagyújtás – az Apátsági Sörház forralt borral, teával, pogácsával várja az egybegyűlteket (Zirci Ciszterci Apátság – Díszudvar)

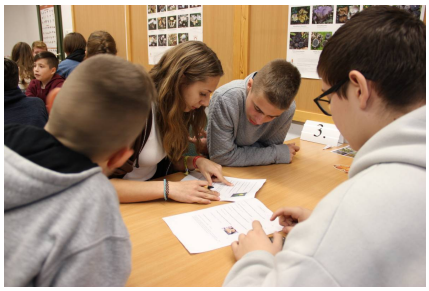
Számot adtak a tudásukról és üzentek a jövőnek

Tizennyolcadik alkalommal hirdette meg természetismereti vetélkedőjét az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma környékbeli általános iskolák felső tagozatos diákjai számára a Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozat keretében.

A „felnőtt korba" lépő vetélkedőre a helyi általános iskola két csapata mellett Litérről, Veszprémvarsányból és Borzavárral érkeztek diákok a felkészítő tanáraikkal, hogy összemérjék egymással a tudásukat.

A résztvevőket *dr. Kutasi Csaba*, a szervező intézmény igazgatója köszöntötte. A rendezvényt az idei évben is a Bakonyi Természettudományi Múzeum Baráti Köre és az „Együtt a Könyvtárért" Alapítvánnyal történő közös szervezésben valósították meg. A lebonyolítással kapcsolatos információkat *Balláné Szőke Edit* múzeumpedagógus ismertette.

Már az első forduló nagymértékben befolyásolhatta a verseny kimenetelét, hiszen a kiosztott feladatlapok helyes válaszokra történő beváltásával sok pontot össze lehetett gyűjteni. Majd következett a totó, amikor akár egy jó tippel is előre lehetett araszolni a tabellán. A múzeumi munkatársak fotóit ábrázoló puzzle-k darabkái is gyorsan


A zirci iskola egyik csapata a vetélkedőn

egymás mellé kerültek. Immár hagyományosan az „Év Fajai" sem hiányozhattak a vetélkedő repertoárjából, színes táblázat mutatta, hogy mely állatok, növények érdemeltek ki idén a megtisztelő címet. Az elméleti részt követően a gyakorlatban is megmutathatták tudásukat a csapatok, a különböző gyűjteményi anyagok rendszerezése során a diákok is muzeológussá válhattak egy kicsit.

A vetélkedőt a Litéri Református Általános Iskola nyerte, amely már nyolcadik éve vesz részt az eseményen, és most sikerült a korábbi évek győzteseit is maguk mögé utasítaniuk, úgy, hogy a csapatuk egyik tagja akadályoztatása miatt nem tudott részt venni, így négy fővel vették fel a versenyt, ők: *Justin Zalán*, *Bozsoki Vendel János*, *Spengler Csenge*, *Kondás Zsófia*, felkészítő tanáruk: *Gyenes Viktor*. A második helyet a Veszprémvarsányi Fekete István Általános Iskola és AMI érdemelte ki, harmadik helyen végzett a Borzavár-Porvai Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola. A Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola két csapata is csak pár ponttal maradt le a dobogóról.

Az első helyezettnek járó fődíj ezúttal is egy torta volt a zirci Pepe Cukrászda jóvoltából, amely már a kezdetek óta biztosítja a „győzelem ízét". Minden csapat teljesítményét oklevéllel ismerték el a szervezők, és jutalmul egy-egy ajándékcsomagot is átvehettek. KG

„EZT MIND FENNTARTJUK!"

A Múzeumok Őszi Fesztiválja idei jelmondatának jegyében, a feladatsort követően minden csapatra várt az asztalon egy levél, melyen megfogalmazhatták a diákok a jövőnek címzett üzenetüket. A zirci múzeum ezzel csatlakozott a fenntarthatóság témájának széleskörű népszerűsítését szolgáló országos kampányhoz. A versenyen résztvevő csapatok többek között azt üzenték, hogy legyen kevesebb hulladék, gyűjtsünk szelektíven, vigyázzunk a Földre, védjük a környezetet, és járjunk sokat a természetbe, vegyük észre annak csodáit! – a leveleket a múzeum majd egy fára aggatja fel, hogy mások is olvashassák a jótanácsokat.